

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра тракторів і автомобілів

ЗАТВЕРДЖЕНО

Механіко-технологічний факультет
12 червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Галузь знань: J «Транспорт та послуги»

Спеціальність: J8 «Автомобільний транспорт»

Освітня програма: «Автомобільний транспорт»

Факультет: Механіко-технологічний

Розробник: завідувач кафедри, д.т.н., професор Калінін Є.І.

Київ 2025

Опис навчальної дисципліни «Вступ до фаху та академічна доброчесність»

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність у сфері автомобільного транспорту, усвідомлення ролі фахівця в суспільстві, а також засвоєння принципів академічної доброчесності як невіддільної складової навчального й професійного середовища. Особлива увага приділяється ознайомленню з основними напрямками фаху, професійною етикою, стандартами поведінки, структурою освітньої програми, вимогами до оформлення письмових робіт, навичками самостійного навчання, дотриманням норм авторського права та запобіганню академічному плагіату.

Завданням вивчення дисципліни є забезпечення студентів базовими знаннями про галузь автомобільного транспорту, формування відповідального ставлення до обраного фаху, розвиток розуміння взаємозв'язку між професійною компетентністю та академічною доброчесністю, засвоєння інструментів для пошуку, аналізу та використання інформації, а також формування навичок етичного написання навчальних і наукових текстів.

Результатом вивчення дисципліни є здатність здобувачів освіти усвідомлено орієнтуватися в системі професійної підготовки фахівця з автомобільного транспорту, знати вимоги до організації освітнього процесу, принципи академічної доброчесності та правові наслідки їх порушення, дотримуватись норм етичної поведінки під час навчання й дослідницької діяльності, правильно оформлювати письмові роботи та використовувати джерела відповідно до наукових стандартів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт	
Освітня програма	Автомобільний транспорт	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	2 год.
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	60 год.	110 год
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	1 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність у сфері автомобільного транспорту, усвідомлення ролі фахівця в суспільстві, а також засвоєння принципів академічної доброчесності як невіддільної складової навчального й професійного середовища. Особлива увага приділяється

ознайомленню з основними напрямками фаху, професійною етикою, стандартами поведінки, структурою освітньої програми, вимогами до оформлення письмових робіт, навичками самостійного навчання, дотриманням норм авторського права та запобіганню академічному плагіату.

Завдання – забезпечення студентів базовими знаннями про галузь автомобільного транспорту, формування відповідального ставлення до обраного фаху, розвиток розуміння взаємозв'язку між професійною компетентністю та академічною доброчесністю, засвоєння інструментів для пошуку, аналізу та використання інформації, а також формування навичок етичного написання навчальних і наукових текстів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері автомобільного транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів технічних наук, економіки та управління і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово при обговоренні професійних питань.

ПРН 4. Відшуковувати необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

РН 25. Презентувати результати досліджень та професійної діяльності фахівцям і нефахівцям, аргументувати свою позицію.

РН 26. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Загальні засади спеціальності та академічна доброчесність														
Тема 1. Професія фахівця з автомобільного транспорту: сучасні вимоги та перспективи	1	8	2	2			4	8					8	
Тема 2. Освітня програма зі спеціальності «Автомобільний транспорт»: структура, цілі та результати навчання	2	8	2	2			4	9	1				8	
Тема 3. Сфера діяльності інженера автотранспорту: виробництво, експлуатація, сервіс, логістика	3	8	2	2			4	8					8	
Тема 4. Основи професійної етики та корпоративної культури	4	8	2	2			4	9	1				8	
Тема 5. Академічна доброчесність: поняття, принципи, міжнародний досвід	5	8	2	2			4	9	1				8	
Тема 6. Види академічної недоброчесності: плагіат, списування, фабрикація, фальсифікація	6	8	2	2			4	9		1			8	
Тема 7. Правове регулювання академічної доброчесності в Україні	7	8	2	2			4	9	1				8	
Тема 8. Авторське право у сфері освіти та науки	8	8	2	2			4	8					8	
Разом за змістовим модулем 1	64		16	16			32	69	4	1			64	

Змістовий модуль 2. Принципи освітньої діяльності													
Тема 9. Особливості підготовки письмових робіт: оформлення, цитування, посилання	9	8	2	2			4	6					6
Тема 10. Самоосвіта та академічна відповідальність здобувача вищої освіти	10	8	2	2			4	9	1				8
Тема 11. Академічна мобільність та міжнародні освітні можливості	11	8	2	2			4	7	1				6
Тема 12. Роль наукових досліджень у підготовці фахівця з автотранспорту	12	8	2	2			4	6					6
Тема 13. Інформаційна грамотність: пошук, аналіз, критична оцінка джерел	13	8	2	2			4	9		1			8
Тема 14. Командна робота, лідерство і професійна комунікація в технічному середовищі	14	8	2	2			4	7	1				6
Тема 15. Інтеграція принципів сталого розвитку в професійну діяльність автомобільного інженера	15	8	2	2			4	7	1				6
Разом за змістовим модулем 2	56		14	14			28	51	4	1			46
Усього годин	120		30	30			60	120	8	2			110
Курсовий проект	–		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Усього годин	120		30	30			60		8	2			110

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ознайомлення з освітньою програмою, кафедрою та спеціальністю	2
2.	Аналіз професійного стандарту інженера з автомобільного транспорту	2
3.	Дослідження кар'єрних можливостей у галузі автотранспорту	2
4.	Аналіз ситуацій на етичні дилеми в професійному середовищі	2

5.	Розбір прикладів академічного порушення: виявлення порушень та їх наслідки	2
6.	Робота з системами перевірки на плагіат: аналіз результатів	2
7.	Правильне оформлення списку літератури та посилань за стандартами	2
8.	Написання фрагменту академічного тексту з дотриманням доброчесності	2
9.	Практика з цитування та парафразування без порушення авторського права	2
10.	Оцінювання джерел: як відрізняти наукову та ненадійну інформацію	2
11.	Пошук джерел в електронних базах даних (Google Scholar, DOAJ, тощо)	2
12.	Розробка індивідуальної освітньої траєкторії: планування навчання	2
13.	Робота в команді: виконання спільного проєкту та розподіл обов'язків	2
14.	Підготовка та самопрезентація студентського дослідження	2
15.	Проведення публічного обговорення прикладів доброчесної практики в освіті	2
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз актуальних вимог до професійних компетентностей інженера автотранспорту.	4
2	Ознайомлення з освітнім стандартом спеціальності та індивідуальне планування освітньої траєкторії.	4
3	Пошук інформації про основні напрями працевлаштування випускників спеціальності.	4
4	Вивчення кодексів етики професійних інженерних спільнот (ASME, FISITA, SAE).	4
5	Ознайомлення з Європейською хартією академічної доброчесності.	4
6	Аналіз типових порушень академічної доброчесності та прикладів із дисциплінарної практики.	4
7	Вивчення положень Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності.	4
8	Основи захисту інтелектуальної власності у студентських роботах та проєктах.	4
9	Практика оформлення бібліографічного опису джерел згідно з вимогами ДСТУ та АРА.	4
10	Вивчення методів самоменеджменту та планування навчального навантаження.	4

11	Ознайомлення з програмами Erasmus+, DAAD, Study Tours to Poland для студентів технічних спеціальностей.	4
12	Аналіз тематики студентських наукових конференцій та конкурсів наукових робіт.	4
13	Практичне завдання з пошуку наукових статей в Google Scholar за ключовою тематикою.	4
14	Вивчення принципів SCRUM, Kanban або іншого методу командної взаємодії.	4
15	Ознайомлення з Цілями сталого розвитку ООН у контексті інженерної діяльності.	4

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод;
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 Загальні засади спеціальності та академічна доброчесність				
Тема 1. Професія фахівця з автомобільного транспорту: сучасні вимоги та перспективи	2 / 2	Знати: напрями професійної діяльності інженера автотранспорту. Розуміти: роль фахівця у суспільстві та	Практичне заняття, аналіз професійних стандартів.	Поточний контроль

		галузі. ПРН: РН4, РН25		
Тема 2. Освітня програма «Автомобільний транспорт»: структура та результати навчання	2 / 2	Розуміти: логіку побудови ОП та вимоги до здобувача. Аналізувати: освітню траєкторію. ПРН: РН4, РН25	Самостійна робота, обговорення.	Оцінювання
Тема 3. Сфера діяльності інженера автотранспорту	2 / 2	Знати: сфери виробництва, експлуатації, сервісу і логістики. ПРН: РН4	Практичне заняття.	Поточний контроль
Тема 4. Професійна етика та корпоративна культура	2 / 2	Розуміти: етичні норми професійної діяльності. ПРН: РН26	Аналіз ситуаційних кейсів.	Оцінювання
Тема 5. Академічна доброчесність: поняття та принципи	2 / 2	Знати: принципи академічної доброчесності. Розуміти: наслідки їх порушення. ПРН: РН26	Тестування, дискусія.	Поточний контроль
Тема 6. Види академічної недоброчесності	2 / 2	Розрізняти: плагіат, списування, фабрикацію, фальсифікацію. ПРН: РН26	Практичне заняття з прикладами.	Оцінювання

Тема 7. Правове регулювання академічної доброчесності в Україні	2 / 2	Знати: законодавчі норми щодо академічної доброчесності. ПРН: РН8, РН26	Аналіз нормативних документів.	Поточний контроль
Тема 8. Авторське право у сфері освіти та науки	2 / 2	Розуміти: основи авторського права. Застосовувати: правила використання джерел. ПРН: РН8, РН26	Практичне заняття.	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 2 Принципи освітньої діяльності та академічна відповідальність				
Тема 9. Підготовка письмових робіт і академічне письмо	2 / 2	Вміти: оформлювати письмові роботи та посилання. ПРН: РН4	Практичне заняття.	Поточний контроль
Тема 10. Самоосвіта та академічна відповідальність здобувача	2 / 2	Розуміти: принципи самостійного навчання. ПРН: РН25	Самостійна робота.	Оцінювання
Тема 11. Академічна мобільність і міжнародні можливості	2 / 2	Знати: програми академічної мобільності. ПРН: РН25	Презентація можливостей.	Поточний контроль
Тема 12. Роль наукових досліджень у підготовці фахівця	2 / 2	Розуміти: значення наукової діяльності. ПРН: РН4	Обговорення, реферат.	Оцінювання
Тема 13. Інформаційна грамотність	2 / 2	Вміти: шукати, аналізувати та оцінювати джерела. ПРН: РН4	Практичне заняття.	Поточний контроль
Тема 14. Командна робота і професійна комунікація	2 / 2	Знати: принципи командної взаємодії. ПРН: РН25	Групове завдання.	Оцінювання
Тема 15. Сталий розвиток у професійній	2 / 2	Розуміти: принципи	Аналітичне завдання.	Поточний контроль

діяльності інженера		сталого розвитку. ПРН: РН8, РН25		
Всього за 1 семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4602>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Вступ до фаху. Транспортні технології (автомобільний транспорт) : навчальний посібник / В. В. Біліченко, В. П. Кужель, А. А. Кашканов, С. О. Романюк. – [2-ге вид. перероб. і доп.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 121 с.
2. Орисенко О.В., Васильєв О.С., Вірченко В.В., Шаповал М.В. Автомобільний транспорт. Вступ до фаху: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 121 с.; іл.
3. Босняк М.Г. Вантажні автомобільні перевезення: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Слово», 2010. 408 с.
4. Босняк М.Г. Пасажирські автомобільні перевезення: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Слово», 2009. 272 с.
5. Базаров Є. Вступ до фаху. Електронний конспект лекцій для студентів спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» галузі знань 27 «Транспорт» – Тернопіль: ВСП «ТФК ТНТУ», 2024. – 209 с.

6. Carroll J. M. A Handbook for Deterring Plagiarism in Higher Education. – L.: Routledge, 2021. – 256 p.

7. Macfarlane B. Researching with Integrity: The Ethics of Academic Writing. – O.: Oxford University Press, 2020. – 284 p.

8. Академічна доброчесність : навч. посіб. / [В. М. Пивоваров (керівник авт. кол.), О. А. Лисенко, Ю, А. Меліхова та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 240 с.

9. Бондаренко В.В. Академічна доброчесність та академічне письмо. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2023. 150 с.